

навлизат сред свирачи от Разложко, петрички *майстори* често са канени да свирят в Гоцеделчевско и Разложко.

Петрички стил

Бурдонността като форма и като творчески принцип е сред емблематичните елементи на локалния зурнаджийски стил от Петричкия район. Друг отличителен белег е тембърът на петричката зурна, която се определя от свирачите като *джура, висока, остра, писклива*. Типичната формация в Петричко се състои от две зурни и тъпан.

Отличителен белег на петричкия стил е строгото диференциране на изпълнителските роли при зурнаджиите – *майстор (баш майстор, уста зурнаджия)* и *глашник (полагач, чирак, демджия, измикяр)*. *Майсторът* прави мелодията. *Глашникът* следи мелодията най-често с продължителен непрекъснат бурдониращ тон. При петричкото свирене от *глашника* се прилага техниката на непрекъснато („верижно“) дишане.

Петричките свирачи формулират функциите на *майстора* и *глашника*: „Майсторът свири по желанията на хората – каква песна искат, такава свири. Майсторът бега от най-тънкото до най-дебелото. А глашникът поддържа такта и мелодията на майстора. Глашникът нанскъде наравно свири, нанекаде държи ритъма“ [АИФ I, №100, с. 14].

Установената диференциация в изпълнителските роли е пряко свързана със структурирането на музикалната тъкан. Тя е уникална характеристика на петричкия зурнаджийски стил. При него инструменталното пространство е разделено на три: на *майстора, глашника* и *тъпанджията*. Водещо в музикалното движение е пространството на *майстора*. Той определя какво, как и колко дълго ще бъде изсвирено. *Майсторът* проектира музикалния релеф, избира и подрежда елементите на музикалното построение – *аварации, песни, маанета*, преходи, формули. *Глашникът* помага на *майстора* да излее ритмохармоничните основи на музикалната тъкан, като същевременно следи и уплътнява мелодичното движение. Партията на *глашника* се проявява като лежащ бурдонен глас. Ролята на *глашника* може да се разгледа в две посоки: от една страна – отражател, от друга – фиксатор и стабилизатор в динамиката на музикалната структура.

В Петричкия зурнаджийски стил музикалното пространство е организирано йерархично, като различните музикални линии определят различни негови нива. При петричките свирачи йерархията е необходимо условие за контакта между *майстор, глашник* и *тъпанджия*, за съвместно правене на музика. *Глашникът* никога не излиза пред *майстора*, а *майсторът* не може да свири без *глашник* и *тъпанджия*: „Аз не мога сам да свиря. Губи се такта. Без такт не мога сам аз да изпълнявам. Аз една мелодия ке почна, ама като нема кой да ми държи ритъм, не мога. Глашникът – той акомп ми държи и свири с мен“ [АИФ I, №100, с. 14-15].

Твърди се, че петричката зурнаджийска школа се явява продължител както на местни традиции, така и на музикални традиции от района на Кукуш и долна Струма, а петричкият зурнаджийски стил и репертоар са наситени с реликтна музика [Манолов, 1974:42-44]. Според интервюирани свирачи, представители на трите зурнаджийски стила, *майсторите* от петричката школа се отличават с бързина, широк диапазон и техническа виртуозност в свиренето.

Днешните зурнаджии от петричкия стил свирят по различен начин от своите предходници. В традицията *майстор* и *глашник* свирят мелодия и бурдон, сега все